

Bryssel, 6. toukokuuta 2019
(OR. en)

8653/19

EDUC 214
SOC 321

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Toukokuun koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvoston periaatekeskustelun valmistelu aiheesta "Euroopan tulevaisuuden rakentaminen: sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistaminen koulutuksen avulla" – <i>Periaatekeskustelu</i> <i>(neuvoston työjärjestyksen 8 artiklan 2 kohdan mukainen julkinen keskustelu)</i> <i>[puheenjohtajavaltion ehdotuksesta]</i>

Puheenjohtajavaltio on koulutuskomiteaa kuultuaan laatinut liitteenä olevan tausta-asiakirjan, joka toimitetaan pohjaksi neuvoston (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) istunnossa 22.–23. toukokuuta 2019 käytävälle periaatekeskustelulle.

**Euroopan tulevaisuuden rakentaminen: sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistaminen
koulutuksen avulla**

Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja

Göteborgissa 17. marraskuuta 2017 pidetyssä sosiaalialan huippukokouksessa käsiteltiin koulutuksen ja kulttuurin merkitystä. Samassa yhteydessä komissio esitti vision eurooppalaisesta koulutusalueesta, joka on määrä perustaa vuoteen 2025 mennessä. Tähän liittyen Eurooppa-neuvoston 14. joulukuuta 2017 antamissa päätelmissä¹ todettiin, että koulutus ja kulttuuri *"ovat keskeisessä asemassa, kun rakennetaan osallistavia ja yhtenäisiä yhteiskuntia ja ylläpidetään kilpailukykyä"*. Samalla Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita tarkastelemaan mahdollisia toimenpiteitä, joilla voitaisiin puuttua *"tarpeeseen soveltaa osallistavaa, elinikäiseen oppimiseen perustuvaa ja innovointivetoista koulutuksen toimintamallia"*. Jatkotoimina komission ehdottamissa kahdessa koulutuspaketissa määriteltiin eurooppalaisen koulutusalueen päälinjat.

Neuvosto hyväksyi tällä alalla ohjaavassa roolissaan 22. toukokuuta 2018 päätelmät eurooppalaista koulutusaluetta koskevan vision toteuttamisesta². Päätelmissä palautettiin aluksi mieleen koulutuksen sosiaalinen ulottuvuus ja korostettiin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ensimmäisestä periaatetta, jossa todetaan, että jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja osallistavaan yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä.

¹ EUCO 19/1/18 REV 1.

² EUVL C 195, 7.6.2018, s. 7.

Neuvosto painotti entisestään koulutuksen ja kulttuurin ratkaisevaa merkitystä eurooppalaisten lähentämisessä sekä yksilöiden ja koko unionin tulevaisuuden kannalta. Se kehotti jäsenvaltioita pohtimaan edelleen yhteistä visiota eurooppalaisesta koulutusalueesta ja sen yhteyksiä koulutusyhteistyön vuoden 2020 jälkeisiin strategisiin puitteisiin sekä korosti, että nykyiset puitteet (ET 2020) ovat tarjonneet hyvän pohjan, joka on mahdollistanut yhteisten prioriteettien vahvistamisen ja auttanut jäsenvaltioita nykyaikaistamaan koulutusjärjestelmiään.

Vastaavasti komission tiedonannossa "Eurooppalaisen identiteetin vahvistaminen koulutuksen ja kulttuurin avulla"³ paitsi esitetään visio eurooppalaisesta koulutusalueesta, myös painotetaan koulutuksen ja kulttuurin keskeistä merkitystä parhaina välineinä eurooppalaisen identiteettimme vahvistamiseen ja paremman käsityksen muodostamiseen siitä, mitä eurooppalaisuus on. Perinteet, historia ja kulttuuriperintö muodostavat sivilisaatiomme sisimmän olemuksen. Ne ovat vahva perusta, jolle unionia olisi rakennettava. Oppimalla tuntemaan toisemme paremmin ja puolustamalla yhdessä demokratian ja yhteisvastuullisuuden periaatteita voimme rakentaa Euroopalle kestävän ja turvallisen tulevaisuuden.

Oppilaitokset ovat yhteisöjen ja perheiden kohtaamispaikkoja. Osallisuutta ja kansalaisuutta käsittelevässä työssään eurooppalaisen koulutuksen asiantuntijajaneeli (jonka tehtävänä oli tukea koulutusyhteistyön vuoden 2020 jälkeisten strategisten puitteiden valmistelua) korosti koulujen merkitystä yhteisinä tiloina, jotka toimivat eri yhteisöjen ja palvelujen, kuten terveys- ja hyvinvointipalvelujen välisenä yhtymäkohtana.

³ COM(2017) 673 final.

Edellä mainitussa kertomuksessa myös todettiin, että suvaitsevaisuus ja osallistavuus ovat tärkeitä arvoja kansalaiskasvatuksessa, erityisesti kun torjutaan populistisia ja ääriajattelua edustavia maailmankatsomuksia. Timișoarassa 1.–2. huhtikuuta pidetyssä kouluista vastaavien pääjohtajien kokouksessa keskusteltiin eurooppalaisten koulujen avaamisesta merkittävänä mahdollisuutena kaikille – niin päätöksentekijöille, opettajille kuin koulujen johtajille – antaa oma panoksensa unionin tulevaisuudelle varmistamalla, että EU:n arvot ja demokraattiset periaatteet pysyvät koulutusjärjestelmien ytimessä. Osallistajat korostivat opetuskäytäntöjen, osallistavien oppimisympäristöjen ja demokraattisten päätöksentekoprosessien merkitystä kouluissa. Eurooppalaiset yliopistot -aloite, joka on keskeinen osa eurooppalaista koulutusaluetta ja käänteentekevä uudistus eurooppalaiselle korkeakoulutukselle, perustuu samaan tapaan huippuosaamisen ja osallisuuden vahvaan yhdistelmään sekä maantieteellisesti että yhteiskunnallisesti. Lisäksi se vahvistaa EU:n identiteettiä.

Neuvoston suosituksessa yhteisten arvojen, osallistavan koulutuksen ja opetuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämisestä⁴ korostetaan tarvetta tukea *"Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklaan kirjattujen yhteisten arvojen omaksumista varhaisesta iästä alkaen ja kaiken tasoisessa ja kaiken tyyppisessä koulutuksessa sekä elinikäisen oppimisen alalla, jotta voidaan lujittaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä myönteistä ja osallistavaa yhteistä yhteenkuuluvuuden tunnetta paikallisella, alueellisella, kansallisella ja unionin tasolla"*. Suosituksessa todetaan, että osallistavaa koulutusta kaikille oppijoille voitaisiin edistää erityisesti *"saattamalla kaikki oppijat laadukkaan koulutuksen pariin varhaislapsuudesta alkaen ja koko elämän ajan; antamalla tarvittavaa tukea kaikille oppijoille heidän erityistarpeidensa mukaisesti, myös sosioekonomisesti huonompiosaisille, maahanmuuttajataustaisille, erityistarpeisille ja kaikkein lahjakkaimmille oppijoille; helpottamalla siirtymistä koulutuspolulta ja -tasolta toiselle ja mahdollistamalla riittävän opinto- ja ammatinvalinnanohjauksen tarjoaminen"*.

⁴ EUVL C 195, 7.6.2018, s. 1.

Bulgarian ja Itävallan puheenjohtajakausilla neuvosto hyväksyi suosituksen yhteisten arvojen, osallistavan koulutuksen ja opetuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämisestä, neuvoston päätelmät eurooppalaista koulutusalueetta koskevan vision toteuttamisesta sekä suosituksen korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä.

Neuvoston suosituksissa kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta kielten opetukseen ja oppimiseen sekä laadukkaista varhaiskasvatusjärjestelmistä – jotka ovat tämän neuvoston esityslistalla täsmälleen vuosi sen jälkeen, kun Euroopan komissio esitti omat ehdotuksensa asiasta – annetaan käytännön ohjausta osallistavien oppimisympäristöjen ja -tulosten edistämiseksi.

Edellä esitetyn perusteella ministereitä pyydetään pohtimaan eurooppalaisen koulutusalueen kehittämistä vuoteen 2025 mennessä erityisesti sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamisen osalta. Tässä yhteydessä esitetään seuraavat kysymykset keskustelun pohjaksi:

Kysymykset

1. Mitkä ovat seuraavat tarvittavat vaiheet eurooppalaisessa koulutusalan yhteistyössä, jotta eurooppalainen koulutusalue saataisiin perustettua tavoitteiden mukaisesti vuoteen 2025 mennessä?

2. Mitkä ovat maassanne menestyksekkäimmät hankkeet tai käytännöt, joilla edistetään yhteisiin arvoihin perustuvaa oppimiskulttuuria ja vahvistetaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta? Miten koulutusalan yhteistyö EU:n tasolla voi vahvistaa tällaista oppimiskulttuuria kaikenikäisten oppijoiden keskuudessa?